

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/76/2019
Identifikačné číslo spisu: 1014202197
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1014202197.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Panónska cesta 2, 851 04 Bratislava, IČO: 35 937 874, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova 2, 829 24 Bratislava, ďalší účastník: D. V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Z. XXXX/XX, XXX XX X. - Q.Q.A.Á. Q., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., so sídlom Zámocká 5, 811 01 Bratislava, IČO: 35 943 882, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PV 301/00228/2013/R zo 06.11.2014, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5S/292/2014-75 zo 04.09.2018, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5S/292/2014-75 zo 04.09.2018 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. PV 301/00228/2013/R zo 06.11.2014 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 5S/292/2014 z 24.11.2015 zrušil rozhodnutie žalovaného č. PV 301/00567/2014/R zo dňa 06.11.2014 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým žalovaný vyhovel odvolaniu platiteľa poisťného a zrušil platobný výmer č. 301/00228/2013 zo 16.09.2013 (ďalej len „platobný výmer“). Platobným výmerom vyrubil Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trenčín platiteľovi poisťného nedoplatok na poisťnom z ročného zúčtovania poisťného za rok 2012 v sume 316,39 € v zmysle § 19 ods. 9 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 580/2004 Z. z.“). Uvedený rozsudok krajského súd zrušil na základe odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, a to z dôvodu, že krajský súd nepribral do konania aj platiteľa poisťného, ktorého práva a povinnosti môžu byť rozhodnutím súdu dotknuté, pretože ide o uloženie povinnosti jemu ako platiteľovi poisťného zaplatiť nedoplatok na poisťnom.

2. Po pribratí ďalšieho účastníka do konania rozhodol krajský súd rozsudkom, č. k. 5S/292/2014-75 zo 04.09.2018 tak, že žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z administratívneho spisu mal za preukázané, že pribratému účastníkovi bol podiel na zisku vykázaný za zdaňovacie obdobie do 31.12.2003, pričom mu bol vyplatený až v roku 2012. Aj napriek tomu, že dividendy mu boli vyplatené v roku 2012, je potrebné zohľadniť, že nárok na ich vyplatenie mu vznikol už v roku 2003 a tiež to, že zisk, z ktorého boli vyplatené, bol ziskom za účtovné obdobie 2003 a nie za účtovné obdobie, ktoré sa začalo po účinnosti zákona č. 580/2004 Z. z., pretože tento nadobudol účinnosť dňom 01.01.2004. Podiel na zisku dosiahnutom v roku 2003, ktorý bol vyplatený v roku 2013, nemôže byť zahrnutý do vymeriavacieho základu na zdravotné poistenie za rok 2013 z dôvodu, že v zmysle § 52 ods. 24 zákona č. 595/2003 Z. z. sa ustanovenia § 3 ods. 2 písm. c/ a § 12 ods. 7 písm. c/, podľa ktorého sú plnenia zdaňované, použije na podiely na zisku vykazanom za zdaňovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, na vyrovnacie podiely a na podiely na likvidačnom zostatku, na vyplatenie ktorých vznikol nárok po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Toto ustanovenie nemôže byť aplikované na dividendy, na vyplatenie ktorých vznikol nárok pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 595/2003 Z. z..

3. Krajský súd sa stotožnil s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 10Sžso/6/2014 zo dňa 20.08.2014 konštatoval, že platba zdravotných odvodov za rok 2013 z podielu na zisku z roku 2003 by bola zrejším porušením rovnosti účastníkov pred zákonom (čl. 12 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) z dôvodu, že k jeho vyplateniu došlo až v roku 2013. V roku 2003 sa na zdanenie a zdravotné odvody vzťahoval zákon č. 366/1999 Z. z. a zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní (ďalej aj len „zákon č. 273/1994 Z. z.“).

4. Krajský súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžsk/23/2017 zo dňa 30.05.2018, v ktorom najvyšší súd uviedol, že platba zdravotných odvodov za rok 2012 z podielov na zisku do roku 2003 len preto, že k ich vyplateniu došlo až v roku 2012, by bola zrejším porušením rovnosti účastníkov pred zákonom (čl. 12 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky). V roku 2003 sa na zdanenie a zdravotné odvody vzťahoval zákon č. 366/1999 Z. z. o dani z príjmov a zákon č. 273/1994 Z. z.. Podľa posledne menovaného zákona účinného do 31.12.2004 bol vymeriavacím základom na určenie poistného pre ostatných poistencov úhrn príjmov, ktorý podlieha dani z príjmov. Príjmom sa však rozumeli podľa vtedy platného zákona o dani z príjmov (zákon č. 286/1992 Zb.) a jeho § 3 ods. 1 písm. a/ len príjmy zo závislej činnosti a funkčné požitky, nie však príjmy z kapitálového majetku. Odvodom na zdravotné poistenie teda v predmetnom období v roku 2003 nepodliehali príjmy z kapitálového majetku.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom podľa § 440 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa názoru sťažovateľa ustanovenie § 10b ods. 1 písm. e/ a § 36 ods. 12 zákona č. 580/2004 Z. z. sa vzťahuje na dividendy v zmysle zákonodarcom zavedeného pojmu len na príjmy podľa § 3 ods. 2 písm. c/ a podľa § 5 ods. 7 písm. e/ zákona č. 595/2003 Z. z. a nie na príjmy zdaňované podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z.. Podiely zo zisku vytvoreného do roku 2003 ako vyplýva z vyššie uvedeného pod príjmy v zmysle § 3 ods. 2 písm. c/ a podľa § 5 ods. 7 písm. i/ zákona č. 595/2003 Z. z. nespádajú, ale tieto príjmy sú z daňového hľadiska posudzované ako príjmy podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z., a teda sa považujú za zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. d/ zákona č. 580/2004 Z. z.. Podľa § 52 ods. 24 zákona č. 595/2003 Z. z., § 3 ods. 2 písm. c/ a § 12 ods. 7 písm. c/ podľa ktorého uvedené plnenia nie sú zdaňované, sa použijú na podiely na zisku vykázané za zdaňovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti zákona. Z uvedeného ustanovenia zákona č. 595/2003 Z. z., ktoré sa má vzťahovať len na podiely zo zisku zo zdaňovacieho obdobia po 01.01.2004 (t. j. len na podiely zo zisku vykázané za zdaňovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti zákona č. 595/2003 Z. z.) vyplýva, že podiely na zisku z účtovného obdobia do roku 2003 podliehajú (aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 595/2003 Z. z.) naďalej daňovej povinnosti ako tzv. ostatné príjmy (§ 8 zákona č. 595/2003 Z. z.) a teda vstupujú aj do vymeriavacieho základu na zdravotné poistenie.

6. Podľa názoru sťažovateľa pri určovaní povinnosti uhrádzať poistné na verejné zdravotné poistenie, ako aj pri vykonávaní ročného zúčtovania poistného je potrebné postupovať v súlade s platnými právnymi predpismi, t. j. v danom prípade podľa zákona č. 580/2004 Z. z., ktorý stanovuje, že z príjmov zdaňovaných podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z. (teda aj z príjmov z podielov zo zisku z účtovného obdobia do 31.12.2003, ktoré v prípade, že boli vyplatené v roku 2012 - nárok na ich vyplatenie vznikol až v roku 2012, sú považované za príjmy zdaňované podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z.) je poistenec/platiteľ povinný uhrádzať poistné. Podiely zo zisku z účtovného obdobia do roku 2003, ktoré boli vyplatené v roku 2012 sú zdaňované podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z., nie sú považované za príjmy oslobodené od dane, a teda sa na nich ust. § 3 ods. 2 písm. c/ zákona č. 595/2003 Z. z. nevzťahuje a z uvedeného dôvodu majú vstúpiť aj do vymeriavacieho základu na zdravotné poistenie podľa § 13 ods. 7 zákona č. 580/2004 Z. z.. Vzhľadom na to, že nárok na vyplatenie podielov zo zisku vznikol v roku 2012 a aj k samotnému vyplateniu došlo až v roku 2012, je potrebné pri posúdení povinnosti odvádzať poistné postupovať podľa právnych predpisov platných v čase vyplatenia tohto príjmu. Podľa zákona č. 595/2003 Z. z. je tento príjem, ak bol vyplatený v roku 2012 zdaňovaný podľa § 8 ako ostatný príjem (takto si ho platiteľ uviedol aj v podanom daňovom priznaní za príslušné zdaňovacie obdobie) a zároveň je tento príjem aj vymeriavacím základom pre platenie poistného v rámci ročného zúčtovania poistného na verejné zdravotné poistenie. Sťažovateľ poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 9Sžsk/8/2016 z 27.06.2018. Žiadal, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalovaný ku kasačnej sťažnosti zaslal stanovisko, v ktorom uviedol, že vzhľadom na rozdielne právne názory vyjadrené v rozsudkoch Najvyššieho súdu Slovenskej republiky požiadal jeho predsedníčku o stanovisku k zjednoteniu výkladu zákona.

8. Ďalší účastník zaslal ku kasačnej sťažnosti vyjadrenie, v ktorom uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojich doposiaľ uvedených vyjadrení a má za to, že napadnuté rozhodnutie je správne právne posúdené, v súlade s rozhodovacou praxou kasačného súdu, a preto je kasačná sťažnosť žalobcu nedôvodná. Poukázal na prechodné ustanovenie § 36 ods. 12 zákona č. 580/2004 Z. z., podľa ktorého povinnosť platiť poistné na verejné zdravotné poistenie sa vzťahuje na dividendy vyplácané zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začalo po účinnosti tohto zákona. Z dividend pribratého účastníka sa preto neplatí zdravotné poistenie. Nesúhlasí so žalobcom, že ide len o dividendy podľa § 3 ods. 2 písm. c/ a § 5 ods. 7 písm. i/ zákona č. 595/2003 Z. z.. Ďalší účastník navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná.

10. Spornou v danom prípade bola otázka výkladu právnej úpravy upravujúcej povinnosť platiť poistné na povinné zdravotné poistenie podľa zákona č. 580/2004 Z. z. z podielu na zisku za účtovné obdobie do 31.12.2003 vyplateného po 01.01.2011. Skutkové okolnosti v danom prípade neboli sporné.

11. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení účinného v roku 2012 na účely tohto zákona je povinný platiť poistné:

- a) zamestnanec,
- b) samostatne zárobkovo činná osoba,
- c) zamestnávateľ,
- d) štát.

12. Podľa § 13 ods. 6 zákona č. 580/2004 Z. z. zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba, poistenec podľa § 11 ods. 2 alebo poistenec štátu podľa § 11 ods. 7, ktorý má príjem zo zárobkovej činnosti podľa § 10b ods. 1 písm. e/, má povinnosť platiť poistné aj z tohto príjmu. Vymeriavací základ pre odvod poistného z tohto príjmu je príjem, ktorý presiahne sumu minimálneho základu podľa odseku

10 dosiahnutý v rozhodujúcom období; do príjmu sa zahrnú len príjmy nad takto ustanovenú sumu.

13. Podľa § 13 ods. 7 zákona č. 580/2004 Z. z. zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba, poistenec podľa § 11 ods. 2 alebo poistenec štátu podľa § 11 ods. 7, ktorý má príjem zo zárobkovej činnosti podľa § 10b ods. 1 písm. c/ a d/, má povinnosť platiť poistné aj z týchto príjmov. Výmeriavací základ pre odvod poistného z týchto príjmov je vo výške základu dane z príjmu fyzických osôb podľa osobitného predpisu dosiahnutý v rozhodujúcom období.

14. Podľa § 10b ods. 1 písm. e/ zákona č. 580/2004 Z. z. zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá podiel na zisku vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní, alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, aj keď sú zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, vyrovnaní podiel, podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva a podiel na výsledku podnikania vyplácaný tichému spoločníkovi okrem podielu na výsledku podnikania vyplácaného tichému spoločníkovi verejnej obchodnej spoločnosti, podielu na zisku spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára komanditnej spoločnosti a okrem podielu spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára komanditnej spoločnosti na likvidačnom zostatku pri likvidácii spoločnosti a vyrovnacieho podielu pri zániku účasti spoločníka vo verejnej obchodnej spoločnosti alebo pri zániku účasti komplementára v komanditnej spoločnosti, podiel na zisku vyplatený obchodnou spoločnosťou alebo družstvom zamestnancovi bez účasti na základnom imaní tejto spoločnosti alebo družstva podľa osobitného predpisu (ďalej len „dividendy“).

15. Podľa § 36 ods. 12 zákona č. 580/2004 Z. z. účinného v r. 2012 (Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 01.01.2011) Povinnosť platiť poistné na verejné zdravotné poistenie sa vzťahuje na dividendy vyplácané zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začalo po účinnosti tohto zákona.

16. Podľa § 10b ods. 1 písm. d/ zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení účinného v r. 2012 zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, dosahovanie príjmu z ostatných príjmov podľa osobitného predpisu. Poznámka č. 23 k ustanoveniu § 10b ods. 1 písm. d/ zákona č. 580/2004 Z. z. odkazuje na § 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

17. Podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov účinného v roku 2012 ostatnými príjmami, ak nejde o príjmy podľa § 5 až 7, sú najmä:

- a) príjmy z príležitostných činností vrátane príjmov z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva a z príležitostného prenájmu hnutelých vecí,
- b) príjmy z prevodu vlastníctva nehnuteľností,
- c) príjmy z predaja hnutelých vecí,
- d) príjmy z prevodu opcí,
- e) príjmy z prevodu cenných papierov,
- f) príjmy z prevodu účasti (podielu) na spoločnosti s ručením obmedzeným, komanditnej spoločnosti alebo z prevodu členských práv družstva,
- g) príjmy zo zdedených práv z priemyselného a iného duševného vlastníctva vrátane autorských práv a práv príbuzných autorskému právu,
- h) dôchodky a podobné opakujúce sa požitky,
- i) výhry v lotériách a iných podobných hrách a výhry z reklamných súťaží a žrebovaní,
- j) ceny z verejných súťaží, ceny zo súťaží, v ktorých je okruh súťažiacich obmedzený podmienkami súťaže, alebo ak ide o súťažiacich vybratých usporiadateľom súťaže, a ceny zo športových súťaží, ak nejde o daňovníka, ktorý športovú činnosť vykonáva v rámci inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 6 ods. 2 písm. b/),
- k) príjmy z derivátových operácií,

l) peňažné a nepeňažné plnenie, ktoré bolo poskytnuté poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnancovi alebo zdravotníckemu pracovníkovi od držiteľa registrácie lieku, držiteľa povolenia na veľkodistribúciu liekov, držiteľa povolenia na výrobu liekov, výrobcu zdravotníckej pomôcky, výrobcu dietetickej potravinovej alebo prostredníctvom tretej osoby.

18. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. predmetom dane sú:

- a) príjmy zo závislej činnosti (§ 5),
- b) príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu (§ 6),
- c) príjmy z kapitálového majetku (§ 7),
- d) ostatné príjmy (§ 8).

19. Podľa § 3 ods. 2 písm. c/ zákona č. 595/2003 Z. z.. Predmetom dane nie je podiel na zisku (dividenda) vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, aj keď sú zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, vyrovnací podiel, podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva a podiel na výsledku podnikania vyplácaný tichému spoločníkovi okrem podielu na výsledku podnikania vyplácaného tichému spoločníkovi verejnej obchodnej spoločnosti, podielu na zisku spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára komanditnej spoločnosti a okrem podielu spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti a komplementára komanditnej spoločnosti na likvidačnom zostatku pri likvidácii spoločnosti a vyrovnacieho podielu pri zániku účasti spoločníka vo verejnej obchodnej spoločnosti alebo pri zániku účasti komplementára v komanditnej spoločnosti; za obchodnú spoločnosť alebo družstvo sa považuje aj obdobná obchodná spoločnosť alebo družstvo so sídlom v zahraničí.

20. Podľa § 52 ods. 24 zákona č. 595/2003 Z. z. ustanovenie § 3 ods. 2 písm. c/ a § 12 ods. 7 písm. c/, podľa ktorého uvedené plnenia nie sú zdaňované, sa použije na podiely na zisku vykázanom za zdaňovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, na vyrovnacie podiely a na podiely na likvidačnom zostatku, na vyplatenie ktorých vznikol nárok po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Ak podiel na zisku vykázanom za zdaňovacie obdobia do 31.12.2003 plyní od 01.04.2004 daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou, je príjmom zo zdroja na území Slovenskej republiky zdaňovaným daňou vyberanou zrážkou (§ 43); tento príjem nie je predmetom dane, ak plyní daňovníkovi so sídlom v členskom štáte Európskej únie, ktorý má v čase výplaty, poukázania alebo pripísania takého príjmu v jeho prospech aspoň 25 % priamy podiel na základnom imaní subjektu, od ktorého mu takýto príjem plyní. Ak podiel na zisku vykázanom za zdaňovacie obdobia do 31.12.2003 plyní daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou od subjektu, ktorý má sídlo v inom členskom štáte Európskej únie, a tento daňovník má v čase výplaty, poukázania alebo pripísania takého príjmu v jeho prospech aspoň 25 % priamy podiel na základnom imaní subjektu, od ktorého mu takýto príjem plyní, tento príjem odo dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii nie je predmetom dane.

21. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 366/1999 Z. z. o dani z príjmov platný a účinný do 31.12.2003 predmetom dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „daň“) sú:

- a) príjmy zo závislej činnosti a funkčné požitky (§ 6),
- b) príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 7),
- c) príjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- d) príjmy z prenájmu (§ 9),
- e) ostatné príjmy (§ 10).

22. Podľa § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 366/1999 Z. z. príjmami z kapitálového majetku, ak nejde o príjmy podľa § 6 ods. 1 alebo § 7 ods. 1 písm. d/, sú úroky a ostatné výnosy z cenných papierov, podiely na zisku akciovej spoločnosti (dividendy) a podiely na zisku z účasti v spoločnostiach s ručením obmedzeným a z účasti komanditistov v komanditných spoločnostiach, podiely na zisku a obdobné plnenia z členstva v družstvách a podiely členov pozemkových spoločenstiev na výnosoch a na majetku určenom na rozdelenie medzi členov pozemkových spoločenstiev.

23. Pri riešení otázky povinnosti platiť poistné na zdravotné poistenie z podielu na zisku za účtovné obdobie do 31.12.2003, ale vyplateného po 01.01.2011, senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospeli v rozsudkoch, na ktoré poukazovali aj účastníci konania k rôznym právnym názorom. V dôsledku nejednotnosti bola táto otázka predložená Veľkému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 1Vs/2/2019 z 09.09.2020 prijal nasledovnú odpoveď: „Podiel na zisku za účtovné obdobie do 31.12.2003, ale vyplatený po 01.01.2011 podlieha povinnosti platiť poistné na zdravotné poistenie podľa zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

24. Svoje rozhodnutie veľký senát odôvodnil nasledovne:

„Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy zákona č. 580/2004 Z. z. účinného v období vyplateného podielu zo zisku v posudzovanom prípade - v roku 2015, ako aj z právnej úpravy zákona č. 273/1994 Z. z. účinného v období vzniku nároku na podiel zo zisku v posudzovanom prípade - rok 2003, zákonodarca viazal povinnosť platiteľa poistného platiť poistné na zdravotné poistenie k povinnosti platiť daň z príjmov podľa zákona o dani z príjmov. Čo zákonodarca považoval za príjem podliehajúci dani z príjmu v období vyplateného podielu zo zisku v posudzovanom prípade - rok 2015, ustanovil v zákone č. 595/2003 Z. z., na ktorý odkazoval v poznámkach uvedených pod právnou normou v zákone č. 580/2004 Z. z.. Čo zákonodarca považoval za príjem podliehajúci dani z príjmu v období vzniku nároku na podiel zo zisku v posudzovanom prípade - rok 2003, ustanovil v zákone č. 366/1999 Z. z.. Odkaz zákonodarcu v poznámkach uvedených pod právnou normou v zákone č. 273/1994 Z. z. na zákon č. 286/1992 Zb. v znení neskorších predpisov možno aplikovať len v období účinnosti tohto zákona od 01.01.1993 do jeho zrušenia zákonom č. 366/1999 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.01.2000 a bol zrušený zákonom č. 595/2003 Z. z. k 01.01.2004.“

Vzhľadom k uvedenému veľký senát sa stotožnil s argumentáciou senátu 9S uvedenou v uznesení o postúpení veci, že dividendu, na ktorú v posudzovanom prípade vznikol ďalšiemu účastníkovi nárok pred rokom 2003 a vyplatená bola v r. 2015, je potrebné posúdiť podľa § 10b ods. 1 písm. d/ v spojení s § 13 ods. 7 zákona č. 580/2004 Z. z., podľa ktorého zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba, alebo poistenec štátu, ktorý má príjem zo zárobkovej činnosti podľa § 10b ods. 1 písm. c/ a d/, má povinnosť platiť poistné aj z týchto príjmov. Podľa § 10b ods. 1 písm. d/ uvedeného zákona zárobková činnosť je dosahovanie príjmu z ostatných príjmov podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. Ostatné príjmy nie sú v zákone o dani z príjmov definované ani taxatívne vymenované, ustanovenie uvádza iba príkladom, čo možno za ostatné príjmy považovať (ostatnými príjmami, ak nejde o príjmy podľa § 5 až 7, sú najmä). Použitím argumentu a contrario je potrebné pod § 8 zákona o dani z príjmov podradiť všetky príjmy, ktoré sú predmetom dane a nie je možné posúdiť ich podľa ustanovení §§ 5-7 zákona o dani z príjmov. Ide teda o príjmy, ktoré nie sú príjmom zo závislej činnosti (§ 5), z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu (§ 6), ani príjmom z kapitálového majetku (§ 7). Podľa § 3 ods. 2 písm. c/ zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov účinného v roku 2015 dividenda nie je predmetom dane. Podľa § 52 ods. 24 tohto zákona ustanovenie § 3 ods. 2 písm. c/ sa použije na podiely na zisku vykázanom za zdaňovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, na vyrovnacie podiely a na podiely na likvidačnom zostatku, na vyplatenie ktorých vznikol nárok po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

Veľký senát sa stotožnil aj s konštatáciou senátu 9S, že nezdaňujú sa iba dividendy, na ktoré vznikol nárok od 01.01.2004, teda od vstupu zákona č. 595/2003 Z. z. do účinnosti. Na posúdenie vzniku daňovej povinnosti z podielov na zisku z obchodnej spoločnosti, na ktoré vznikol nárok pred 31.12.2003 sa podľa prechodného ustanovenia § 52 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. použije zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov. Pokiaľ teda účastníkovi X.Y. vznikol nárok na podiel na zisku v obchodnej spoločnosti ešte pred 01.01.2004, zdaniteľnosť uvedenej dividendy sa bude spravovať zákonom č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov, ktorý bol v čase vzniku nároku účinný. Podľa tohto zákona predmetom dane z príjmov fyzických osôb sú príjmy z kapitálového majetku, pričom za príjmy z kapitálového majetku zákon z roku 1999 považoval aj podiely na zisku z obchodných

spoločností. Dividenda, na ktorú účastníkovi vznikol nárok do roku 2003 sa teda zdaňovala podľa § 8 ods. 1 písm. a/ a § 3 ods. 1 zákona č. 366/1999 Z. z. v spojení s § 52 zákona č. 595/2003 Z. z.. Keďže takúto dividendu, vyplatenú roku 2015 nemožno považovať za príjem zo závislej činnosti, príjem z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu ani za príjem z kapitálového majetku, ako ho definoval nový zákon o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z., pôjde o ostatný príjem podľa ustanovenia § 8 zákona č. 595/2003 Z. z.. Ako takýto ho účastník X.Y. aj priznal v daňovom priznaní. Ostatné príjmy podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z. sa považujú v súlade s § 10b ods. 1 písm. d/ zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení účinného v r. 2015 za zárobkovú činnosť a podľa § 13 ods. 7 tohto zákona vzniká povinnosť platiť poistné aj z týchto príjmov.

25. Z uvedeného je zrejmé, že podiely na zisku za účtovné obdobie do 31.12.2003 podliehajú daňovej povinnosti ako ostatné príjmy podľa § 8 zákona č. 595/2003 Z. z., a preto v súlade s § 10b ods. 1 písm. d/ zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení ide o príjmy zo zárobkovej činnosti, z ktorých podľa § 13 ods. 7 tohto zákona vzniká povinnosť platiť poistné. Žalobca preto postupoval správne, ak takýto príjem zahrnul do vymeriavacieho základu pre výpočet ročného zúčtovania poistného na verejné zdravotné poistenie.

26. Právny názor vyslovený v rozsudku krajského súdu a v preskúmanom rozhodnutí žalovaného nie je správny, a preto je kasačnú sťažnosť potrebné vyhodnotiť ako podanú dôvodne. Vzhľadom na to, že krajský súd žalobu zamietol kasačný súd postupoval podľa § 462 ods. 2 SSP a rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní správny orgán vo veci znovu rozhodne, pričom právnym názorom vysloveným kasačným súdom v rozsudku je viazaný.

27. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1, § 168 a § 169 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže úspešnému žalobcovi v kasačnom konaní trovy nevznikli, príbratému účastníkovi súd žiadnu povinnosť neuložil a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

28. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.